

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
 6 évre 6 pengő félévre 3 pengő
 Egyszeri szám ára 15 fillér
 Udru egész évre 10 pengő.

Füszkesztő: GYALLAY DOMOKOS
 Főmunkatársak:
 Dr. Szász Ferenc, Dr. P. Jánosy Béla.
 Fejlesztő szerkesztő: Dr. Parádi Ferenc
 Felelős kiadó: Tóth Kálmán.

Laptulajdonos: MINERVA R.T.
 Megjelenik minden szombatban.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Csáky István gróf a nemzet nagy halottja.

Az egész magyar nemzet fekete vasárnapjává változott január 26-ika, amikor a magyar rádió bejelentette, hogy Csáky István, magyar külügyminiszter meghalt.

Egyszerűbb embereknél is fájdalmas a halál aratása, tor életük delén, a férfikor virágában metézi elük szarát. Az ember 46 esztendő korában áll a munkának, a tetterőnek, a munka iránt való lelkesedésnek a csúcspontján, amikor a halál ebben a korban szőlítja el a küzdelem teréről, ez mindenkiben lehangozást kelt.

Annál nagyobb a szomorúság és a dobbanés, ha olyan valakit veszít el, aki egy megpróbáltatásokat szenvedett nemzet szeretetének és megállásának központjában állott, s aki a megbecsülést valóban megérdemelte, mint kevesen előtte a magyarzeti élet utolsó évtizedeiben.

Csáky István magyar külügyminiszter 46 éves korában halt el, váratlanul, olyan időben, amikor ennek a legelső megpróbáltatás elé néző nemzethez a legnagyobb szüksége lett volna a legnagyobb tehetségre. Úgy látszik, a hehek közt örök magyar országot is, az legjobbjainak éppen akkor dőnnek sorainkból, amikor a legtöbbet tudnak tenni értük.

Nekünk, erdélyi magyarságunk ket-
 tekünk van a mélyregees szomorokor-
 ra, mely ma az egész magyar föl-
 elborítja. Egyik okunk az, hogy a
 eholodguit külügyminiszter erdélyi
 d szülőtte. Segesvárt született 1894-ben. A másik okunk
 hogy Erdély egyszerűnek visszaszerzését az ő szívós,
 aró, fáradhatatlan, sokszor bősies diplomáciai munká-
 nak köszönhetjük, melyet a kormányzattal teljes össz-
 eghangban, pacifán ügyességgel és erővel végzett.

A Magyar Nép olvasói előtt fölösleges mondanunk,
 gy annak a diplomáciának, annak a külügyi irányítás-
 nak, mely országot, megannyitort országunk lassú, de biz-
 arnapodását eredményezte, sok-sok megfeszített, ve-

rejtékes küzdelem van a háttérben. Bizony nem repült
 szájkunkba a mesebeli szilgalomb, minden darabka földért
 meg kellett emberül barcolni a szó használatával, az igazság
 erejével a zöld asztalnál is, ahol országok, nemzetek sorsát
 a multban is amyszor dönt már el, s jog még eldölni a
 jövőben.

Az igazságnak ebben az igazalma barcolás a férfikor,
 delén járó magyar külügyminiszter példásan kivette
 maga részét. Ott volt már a gyászos
 emlékeztető Trianonban, ahol feldarab-
 bolták szerencsétlen hazánkat, s talán
 ott, akkor, a részvéden gyűlöletnek eb-
 ben a pokoli levegőjében érlelődött gyé-
 mántta lelkében az elhatározás, hogy
 meggyalázott nemzete igazságának
 szenteli életét. Ezt az elhatározást be-
 is váltotta becsülettel, mint külügymi-
 niszter. Minden vágya, minden gondol-
 lata, minden lépése és cselekedete arra
 irányult, hogy nemzete nagy barátai-
 nak segítségével igazságot szerezzen a
 meggyalázott Magyarországnak.

A nagyiszert műveit nem tudta be-
 fejezni. Még többet akart tenni. Látni
 szerette volna a nagy, teljes, szép Ma-
 gyarországot, ahogy azt Isten megte-
 rendette, s a magyar nemzetnek idő-
 len örökségül rendelkez. Szívünk mély
 fájdalmával, de egyben mély hálájá-
 val tekintünk a nagy férfi ravatala
 felé, s imádkozunk, hogy adjon Isten
 neki boldog nyugodalmat a drága ma-
 gyar földben a sok fájradalomért, amit
 édes magyar nemzete érdekében vállalt.

A nemzet méltóképpen adta meg nagy fiának a vég-
 tisztességet. A budapesti országház kupolacsarnokában fel-
 állított ravatala mellett ott állott, a kormányzóval az élet,
 a nemzet színe-jeve, hogy bícsút vegyen atól a férfitől,
 aki példa nemzete számára, akik nána jönnek és a ma
 élő nemzedék számára első sorban.

Mi erdélyi magyarok tegyük le kegyeletünknek koszorú-
 raját a felszabadításunkért harcolt nagy állampárti sírjára.

MAGYAR KÖZÉLET.

A felforgató elemek ellen.

A magyar közvéleményt hosszú időn át foglalkoztatta és izgatta az a pör, amely felforgató ember részben éretlen, részben rossz szándékból fakadó terveit hozta napvilágra. Most éppen román szomszédunk szolgáltat eljlesztő példát arra nézve, hogy milyen szörnyű következményei lehetnek a felelőtlen elemnek felülkerekedésének. Örülünk kell, hogy ezekben a válságos időkben belső életünket, békés munkánkat nem zavarják pártbarokk elfajult jelenségei. A pör különben, amely a rossz szándékokra világot vetett, aránylag enyhe büntetésekkel jutott befejezéshez, ami amellett szól, hogy az egész nemzetnek nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget.

Gazdasági kérdések.

A magyar kormányzat az aránylagos esendőt gazdasági feladatok előkészítésére és megoldására fordítja. A mostani idők bőven vetnek fel nehéz kérdéseket, az élelmezés, a jövő év termelésének előkészítése, megszervezése sürgős beavatkozásokat kíván.

Laky Dezső közlelendési miniszter ezeket a kérdéseket nem szűk körű hivatalos eljárásokkal akarja megoldani, hanem a gazdákkal egyetértésben.

Az első ilyen megbeszélésen két fontos bejelentést tett Laky miniszter. Az egyik életbevágó jelentőségű a mezőgazdasági termelés szempontjából és a szó szoros értelmében azt az életet védi, amit a magyar gazda munkája és a magyar föld ad az országának. Korábban állapítják meg ezután a mezőgazdasági árakat, sokkal előbb, mint eddig. Idejében olyan árakat szabnak majd, amelyekre a gazdák termelésükben nyugodtan támaszkodhatnak. Az ár, amit megszabnak, végleges lesz és ehhez a kormány később sem enged hozzonynulni. Erre az intézkedésre az a helyes árpolitikai elv készítette a kormányt, hogy minden árpolitika csak akkor helyes, ha azok az alapintézkedések, amelyeken felépült, változatlanok maradnak. Ezért éberem ügyel arra, hogy ha már kialakult egy árszint, akkor ahhoz mindenki ragaszkodjék. Rendkívül nagy jelentőségű a mezőgazdasági termelés szempontjából Laky miniszter bejelentése, mely egyet jelent a nyugodt mezőgazdasági termelői munka biztosításával: megerősíti a magyar gazdában a bizalmat a föld iránt, amely az életet adja és nyanyal, amikor a mezőgazdasági termelés rendjét védi, egyuttal védelmezője a földnek is.

A másik fontos bejelentés szerint vidéken fel kellik a kukoradagot, még pedig olyképpen, hogy az addigi 7 eka fejadag helyett ezután 12 dekát kapunk a 12—15 év közötti lévők. Ennek az intézkedésnek elsősorban egészségvédelmi célja van. A csontképződéshez ebben a korban leginkább nélkülözhetetlen a kukoriban rejlő szénhidrát és ezért a kormány a magyar nép gyermekei számára csaknem duplájára emeli a kukoricejadagot. Ez az intézkedés természetesen illeszkedik bele abba a nagyvonalú működésbe,

amelyet a kormány a magyar nép egészségének erejének növelése érdekében természetesen folytat. Elég talán csak utalni arra a hatalmas munkára, melyet a Közegészségügyi Intézet és a Zöldkeres folytat a vidéken évről-évre szebb eredménnyel.

Megindult a székelyföldi kivitel.

Mind politikai, mind gazdasági körökben kellemes hatást kellett az a hír, hogy a Székelyföld állami kivitele Németország felé megindult. Elsősorban Nyárad és Marosmentéről szedték össze kivitelre alkalmas szarvasmarhákat. Ezeket a vidékeken ugyan is még a világháború előtt nagyszabású állattenyésztés fejlődött ki a székelyföldi kirendeltség irányítása mellett. A kivitel is most ebből a forrásból került leghamarább, de minden remény megvan rá, hogy nem sokára egész Erdély bekapcsolódik a kivitel-marhakereskedelem előnyébe.

Magyarország külpolitikája.

Teleti miniszterelnök a külpolitika legidősebbi kérdéseit egy közelebbi cikkében a következőképpen foglalta össze:

— Külpolitikánk változatlan. Ennél többet mindan nem kell. Csak egy dolgot óhajtok megemlíteni s ez a román kérdés. — de ezzel is csak annyit nagy megnyugvással szolgál az, hogy jelenleg a román csapat van Romániában. A külpolitikai kérdésekkel kapcsolatosan meg kell említezniem Bartha honvédelmi miniszter úr utazásáról. A honvédelmi miniszter úr Németországba utazott, hogy ott látogatást tegyen, viszonyozzon s érintkezésbe lépjen a német véderő vezetőivel. Ez a rendkívül barátságos érintkezés a német és magyar hadsereg között, általában fennáll.

Az erdélyi párt állásfoglalás.

A kormánypárt értekezletén báró Bánffy Dániel az új földművelésügyi miniszter is felszólt. Hangsúlyozta, hogy az erdélyi párt teljes mértékben támogatja a kormányt a nemzeti összefogás és a nemzeti feladatok megvalósításának nagy munkájában.

Elsőrendű fontosságúnak tartja a falusi lakosságunk kertés házihelyekhez való juttatását, meg tudja, hogy a nemzet tápláló és fenntartó eleme önálló, független és gerinces kisgazdatársadalmat. Fontos feladat a szakoktatás kifejlesztése. Az árvíz és belvizek kérdését egyéges, az egész országot fenyegető terv szerint kívánja megoldani.

Jövő nyílrik az erdélyi gyümölcsös elől.

Németország gyümölcsesszükségletének legnagyobb részét Amerikából szerezte be. Most ez a lehetőség megszűnt. Magyarország gazdasági köreiből származhat arra, hogy a német szükséglet főlünk fogja elégülést nyerni. Ez a fordulat az erdélyi kítőnoms számára is a jobb jövőt fogja jelenteni. Tehát szomorú időkben történt fajtátelek pénzben is meg fogják hozni gyümölcsüket.

Meghalt Dr. Boros György nyugalmazott unitárius püspök.

Általános közbecsülésnek, tisztelnek és szeretetnek örvendő férfit szolgált el soraink közül a halál. Dr. Boros György halt meg, Kolozsvárt, az unitáriusok nyugalomba vonult ösz püspöke. A 86 évet egészségesben és utolsó percig munkában töltött főpap, épen emlékiratain dolgozott, amikor szédülés fogta el. Az orvosok agygyulladásról állapítottak meg. Rovádases eszméletlenségbe esett és január 26-án, vasárnap hajnalban örök álmora hűnta szemét. Halálával Erdélynek egyik nagy személyisége távozott közülünk.

Boros György dr. 1853-ban született Torlálfalván. Egyszerű székely szülők gyermeke volt. Eles esze, nagy szorgalma hamar feltűnt a tordátfalvi zsupfedeles iskola igazgatójának, s nem is nyugodott addig, míg a kis székely fiút be nem juttatta a tordái gimnáziumba. Az alsóbb osztályok elvégzése után került a kolozsvári unitárius kollégiumba, ahol Brasai Sámuel, a nagy erdélyi tudós vette át tanítását. Husz éves korában került a teológiára, majd tanulmányai továbbfolytatására Angliába utazott. Angliából hazatért 1880-ban Kolozsvárt teológiai tanára választották.

Ferenec József térszázados püspökének a végén, az erdélyi unitárius egyház vezetésének gondja egyedül Boros György dr. vállaira szakadt. Méltó kortársai volt Mailáth Gusztáv Károly és Nagy Károly püspököknek, akikkel együtt küzdött a magyar egyházak érdekében. Ferenec József püspök halála után 1928. május 15-én választották püspökké a tordai zsinaton. A már akkor ösz főpásztor 10 évig vezette nyáját a kisebbségi sors útjain. A diestelen emlékü román agrárreform az egyháznak majdnem minden vagyonát és alapítványát kisajátította s az egyház a legnagyobb nyomorúságba jutott. Mégis püspöksége alatt tűzű, unitárius egyházközségeit szervezett. Nem volt olyan egyházközség, amelyet személyesen fel ne keresett volna. Télien-fagyban élmélet a legeludgottabb egyházközség, hogy hitet s bizodalmat vígyen eleségdítő hívei számára. Mint egyházfő, tagjai volt a román parlamentnek is s nem egyszer ésszánt harcot vívott egyháza ügyében különösen a folytonosan váltakozó kultuszminiszterekkel. A keserű emlékü erőszakos áttérítések idején személyesen ment le a Székelyföldre angol és amerikai barátsáival és menteni igyekezett, ami még menthető volt. Hívei tántoríthatatlannal ragaszkodtak személyéhez. De legendásan nagy személyi varázsa is volt. Ahol megjelent mindenkinél egy fejjel magasabb, szikár palástos alakja, a tisztelket nem parancsolta, hanem önkénytelenül megnyerte. Nála a püspöki méltóság

nem ráruházott külső dísz volt, ő adott annak igaz, lélekkel tele tartalmat.

Lángolóan magyar érzelmű volt. A trianoni átok ránszakadoása után újból bejárta Angliát és Amerikát és fennen hirdette a nagy igazságatlanságot, amelynek hazája és népe áldozatul esett. De azért pillanatig sem csüggedt. Törtetlen hittel bízott abban, hogy Magyarország újból fel fog támadni. Es ezt nem félt hangoztatni még templomi és gyülekezeti szónoklataiban sem. Jelképesen bár, mégis magát ezer kellemelettségnek kitéve hirdette már a legelejezőn s mindvégig: Itt maradni, hinni és bízni! Élete csaknem három emberöltőt ölelt fel, de a magyar honvédek Kolozsvárra való bevonulásakor, könnyező boldogsággal azt mondta:

„A próféta szavaival mondom, most már boldogan halok meg.”

Boros György dr. 86 évet élt, melyből 60 évet teljes odanadással egyházának szentelt. A nehéz kisebbségi küzdelem megviselte ugyan, de nem törte meg. Egyháza kormányzásába belefáradt. Így történt aztán, hogy 1938-ban betegszabadságot kért, Rossza betegségi szabadságából már nem is tért többé vissza a püspöki székbe, hanem nyugdíjaztatását kérte. 1938. április 1-én vonult nyugalomba. Ekkor vonult át hűséges élettársával a püspöki házból, saját házába. Az egykori püspöki ház mindig nagy nevesetségo volt Kolozsvár társadalmi életének, mert a téli hónapok alatt itt rendezte a Nagyasszony esemény-számábanmő kulturdélutánjait, ahol a város legjobb művészei és társadalmi körök találkoztak. Az új lakásban nagy csapás érte a nyugalomba vonult ösz főpásztor. Alig rendelkezék be a fészeket, egy hónapra né örökre elköltözött az élek sorából a Nagyasszony, a püspök jóban, rosszban hűséges élettársa, kinek elhunytáról a „Magyar Nép” is megemlékezett annak idején. A csapás megviselte, de csakhamar újra visszaszanyerte munkakedvét. Hozzákezdett emlékiratai megírásához. Életrajzát írta és megörökített gazdag életéből mindent, amit mások számára okulásul szánt. Az isteni kegyelem jóvátételből nemcsakára nyilvánosságára is kerül a nagy püspök élete. A Gondviselés ugyanis megengedte, hogy a megkezdett munkáit, mint mindent, amibez hozzákezdett, be is fejezze. Halála előtt néhány nappal írta meg munkájának utolsó fejezetét. Mintha azért élt volna ilyen hosszú ideig.

Emlékiratai megírása mellett nyáron maga ültette gyümölcsfáit és szőlőtökéit gondozta. Munkaköpenyben, jellegzetes szalmakalapjában a nyári napfelkelte még élete legutolsó nyarán is kedvencei között találta, amint gyomláit és nyesegetett. Jelmondata volt: „Szüntelenül munkálkodni.”

Ime, egy dolgos erdélyi magyar élet, amely közel egy évszázadon át törtetlenül harcolt népéért és annak boldogulásáért. Hosszú éveken keresztül küzdött, a reményt soha fel nem adta és megörte azt, hogy, élete alkonyán ismét szabadon láthassa — bár részben az erdélyi magyarságot.

A „Magyar Nép” külpolitikai szemléje.

Mi van Romániában? Ami Romániában az utóbbi napok és hetek alatt lezajlott, az nemcsak belső politikai, hanem jelentős részben külpolitikai történet is. Románia, melyet a világháború utáni méltatlan szerencsés egészségtelemről megdöbbenésűt, nem tudja még ma se befelelni magát abba a tudatba, hogy érdemtelenné szerzett területeinek jelentős részét el kellett vésztetnie. Nem akarja megemészteni azt a nagy igazságot, hogy ebből szerzett vagyonnak ebből kell elpusztulnia. A belső forrongás ebből az érzésből ered, ez az érzés hajítja őket az egymás elleni viaskodásra, a román külpolitika csufos kudarcra miatt, holott annak, ami bekövetkezett, alapjában véve nem emberek az okai, hanem az események, melyek feltartóztatlanul hömpölyögték, s amiket már semmi hatalom vissza nem tarthatott volna. A rövid lejárta polgárháborúnak haterő áldozata van. Ez mindenesetre sajnálatos, nem örvendünk neki. Ebből azonban tanulja meg végre Románia, hogy sem a folyók, sem az események nem folynak visszafelé. A husz éves nagy Románia lázalom volt. Le kell verni a lázt, hogy tisztán lássanak, s ha a román nép lázmentesen kezd gondolkozni, akkor reménye lehet arra, hogy rátalál a valóság megértésére. A valóság pedig az, hogy a husz (vve) évelőt megpróbolt Magyarország, nagy vagy előbb, vagy atóbb, de vissza kell kerülnie régi jogába.

Még mindig Franciaország. Franciaország ma olyan, mint az ember, aki gyakori időközökben megkapja a tüdőgyulladást, s nem hal ugyan bele, de főlegesen gyöngül, ahelyett, hogy igyekeznék magát minden módon mentesíteni a gyakori tüdőgyulladások veszedelmétől. Ma már világosan lehet látni, hogy két nagy táborra van osztva az ország. Egyik,

amelyik a németekkel való megegyezést kívánja, a másik, amelyik még mindig szeretne kacérkodni a katonai összemlárs előtti katonai szellemmel, az angol és amerikai segítség sovány álmával. Nem lehet kétséges előttünk, hogy erre az álomra rövidesen nyugon keserű ébredés következik, de hát Franciaország is mindent megtesz, mint a verembe esett nemes vöd, hogy valamiképp kivergődjék. Majd ha látja, hogy nem sikerül, akkor megadja magát sorsának és elfogadja az egyedül lehetséges megoldást, a becsületos német békeajánlatot.

Vihar előtti csend. A német repülők egy hete már nem rémítgették az angol fővárost, a magyar honvédelmi miniszter két órási kihallgatáson jelent meg a Vezérnél, angol katonai küldöttség tárgyal a török kormánnyal, Amerika lázas sietéssel tétő alá akarja hozni az angol megegyezési törvényt, angol szigeteket vesz át támaszpontokul, Japán azt mondja, hogy minden eshetőségre készen áll, s mindezek tetejében a világ diplomáciai tevékenysége lázas gyorsasággal működik. Mindezek a jelek arra vallanak, hogy a katonai döntés ideje nem várat sokáig magára, Németország a lengyel háboru után őt hónapot úgy felhasználta, hogy ebből a felkészülésből a haditörténelem legnagyobb egyszerűbb fegyverténye, Franciaország teljes katonai leverése következett be. Most Anglia van soron. Ezt Anglia tudja, s Németország nem tagadja. A közeli hetek, vagy talán már napok megmutatják, hogy mit csinált a német hadi gépezet az eltelt hét hónap óta, az angol ipari telepek tönkre bombázása kiül. Ez a vihar előtti csend félcélmetsz, de még félcélmetsz lesz a dörrenés, amivel a döntő küzdelem megindul.

Gazdag arany- és platínakereskedelmi Afrikában. Most tették ki az olasz-északafrikai bányászati november havi jelentését. Eszerint a hónap termelés jóval felülmúlja az előző hónapokét, különösen gazdag volt a termelés a két legértékesebb fémben, aranyban és platínában.

Lejárt a Magyarország és Románia közötti kereskedelmi szerződés. A Magyarország és Románia közötti régebben megkötött kereskedelmi szerződés határideje 1941 január 23-án lejárt. A szerződés szerint Románia fát, sőt és petróleumot szállított Magyarországnak cserébe gazdasági gépekért. Az erdélyi részek visszatérése Magyarországnak nincs többé lehetséges román fára és sóra. Magyarország az új szükségletek szerint kívánt új szerződést kötni Romániá-

val, aki azonban a felajánlott tárgyak közül nem volt hajlandó kijelölni a káldóit. Ennek következtében Magyarország és Románia között jelenleg szerződés nélküli állapot áll fenn.

Hatal az árdrágítókra! A német birodalmi igazságügyi miniszter szigorú intézkedéseket tett az árdrágítók megakadályozására. Súlyos esetekben, visszaeső bűnösöket halállal fognak büntetni.

24 lej egy kilo hagyma Romániában. Romániában rendkívül nagy élelmiszerhiány észlelhető. A főszőlőlélekokban, mint hagymában, burgonyában rendkívül nagy a hiány. Egy kilo hagyma ára 24 lej. Tejtermékek alig kaphatók. Természetesen a legnagyobb az élelmiszerhiány Bukarestben.

Anglia idegesen várja a németek partraszállását. Az angol szigetország lakossága a legnagyobb aggodalommal tekint az elkerülhetetlen események elé. Az angol közvélemény tudja, hogy a néhány heti téli esendőt szörnyű események fogják felváltani. Ez a várakozás még inkább felőrli az angol idegeket, mint a bombatámadások.

Visszavonulnak a görögök. Az ország támadásai az utóbbi napokban rendkívül megéleltek. Az olaszok egyre több lángszórót használnak. A visszavonuló görögök elszánt harcokban hiába igyekeztek a hősiességgel küzdő olaszokat visszatartani. Számos görög katonára került ismét olasz fogságba. Az olaszok rengeteg önműködő fegyvert és egyéb hadi felszerelést zsákmányoltak.

Amerika már átvett több angol szigetet. Több ízben megirtuk, hogy az Amerikai Egyesült Államok eddig csak készpénzzel szállított Angliának. Mivel a világnak majdnem egész aranya lassanként Amerikába vándorolt, Anglia már nem tud több készpénzzel fizetni. Ezért több szigetet adta el fegyverekért Amerikának. A kiszemelt szigeteket az Amerika. Egyesült Államok tengeri és légi hadereje az elmúlt napokban vette ünnepélyesen birtokába.

Japán békét közvetít Távolkeleten. Megirtuk lapunkban, hogy Távolkeleten Indokina francia gyarmat és Sziam szabad állam között háború tört ki a franciák által már régebben elfoglalt határvidékeken. A harcban mindkét fél korszerű fegyvereket használt. A harcra bombázó repülő is beleszállt. Japán, aki Ázsia telett örökös, nemrégiben békét kötött a többi háborúzó felek között. A béketárgyalásokat már meg is kezdték a nyílt tengeren horgonyzó egyik japán hadihajón.

Hatalmas áradások Ausztráliában. Nemcsak Európában, hanem a távoli Ausztrália földrészein is nagy áradásokat okozott a szokatlan időjárás. A sok eső felítette a talajt, úgy, hogy az több vizet nem képes beszívni, s lefolyás hiányán az ár nagy területeket öntött el. Ez Ausztráliában azért is rendkívüli jelenség, mert ott általában inkább a nagy szárazságok mint szenvedés lakosság.

Meghalt Metaxas görög miniszterelnök. Görögországot nagy veszteségre érte. Metaxas miniszterelnök, külügyminiszter és hadügyminiszter, a görög nemzeti egység megteremtője, meghalt. Az elhunyt görög államférfi utódjává Alexander Coricist nevezték ki. Az elhunyt miniszterelnök hetven éves volt.

Nagy árvíz Spanyolországban. Spanyolországban a Tajó-folyó kiöntött és hatalmas termékeny területeket árasztott el. Egyes vidékek a tenger és az elárasztott terület között teljesen el vannak vágva a külvilágtól, s emiatt élelemhiány lépett fel. A hatóságok katonaságot és szükséganyagokat vettek igénybe a mentési munkálatok elvégzésére és a megszáradt összeköttetés helyreállítására.

Hitler nagy beszédet mondott. A német nemzeti szociálista forradalmi nyolcadik évfordulóján Hitler Berlinben nagy beszédet mondott. Hangoztatta a német nép törhetetlen győzelmi akaratát. Anglia világhatalmának védelmében indította meg a háborút. Kizárólag ő terhelte a főfelelősség ezért a pusztító háborúért. A német nép szegényebb, de egységesebb és hadserege verhetetlen. A német nép erejére támaszkodva Hitler még ebben az évben be fogja fejezni Németország főlényes győzelmével a háborút.

Törökország helyzete. Angol újságok szerint, Törökország nem gondol álláspontjának és eddigi magatartásának megváltoztatására. Az angol hírforrás szerint Törökország viszonya az orosz Szovjettel kielégítő. A célzatos és derülítő angol vélemény helytállóságát a jövő fogja megmutatni, mert bizonyos, hogy Törökországnak állást kell majd foglalnia, ha a Balkánon és a Közelkeleten az események elindulnak.

Argentínai gabonát kapnak a spanyolok. Spanyolországban igen nagyok az élelmi nehézségek. Különösen kenyérmagvakban mutatkozik a nyegtelő hiányosság. A bajok enyhítése érdekében a spanyol kormány Délamerikából vásárolt nagy mennyiségű gabonát. 5000 vontatón kivevő mennyiséget Argentínából már útnak indítottak Spanyolország felé.

Tömeggyilkosságokat rendezett a román vasmárda. Amint az utólagos nyomozás kiderítette, Románia több városában a vasmárda a lázadás napjában borzalmas tömeggyilkosságokat hajtott végre. Így többek között január 21-én éjjel Bukarestben és Ploestiben kilenvenhat személyt elfogtak, autóra rakták és a jilvai erdőbe vitték. Itt a vasmárda tagjai az összekötözött, foglyokra fegyverrel és gépfegyverrel rálőttek. Az áldozatok nagyrésze a helyszínen kiszáradott. Többen azonban súlyos sebekkel futva elmenekültek. Ezeknek elfogatására a vasmárda hajtóvadászatot rendezett és akik elfogott, a helyszínen kivégezte. A vasmárda tagjai között több nő is volt, akik a hírek szerint szintén résztvettek a tömegmészárlásban.

PÁNIFER k nyérsütőpot

Foszlós, puha és szaporra lesz a kenyere, ha „PÁNIFER” kenyérsütőpotot tesz bele. Inyen mint küld „METALLUX” Kolozsvár, Postafiók 13.

PÁNIFER kenyérsütőpot

Gyászmise Segesváron. Segesváron, Csáky István gróf szülővárosában, a katolikus templomban gyászmisét tartottak az elhunyt magyar külügyminiszterért. A gyászmisén megjelent a német katonai parancsnok és a román városi hatóság képviselője is.

A román vasmárda rablóhadjárata. Miután Antonescu államvezető levette a romániai vasmárda multheti lázadását, az elfoglalt vasmárda otthonokban bűzkutatást tartott. Eközben óriási mennyiségű élelmiszert, lőszert, fegyvereket, ruhaneműt és mindenféle érték tárgyakat találtak, amelyeket a vasmárda felfegyverzett csapatai raboltak a lakosságtól. Rablás közből még gyilkosságoktól sem riadtak vissza. A rablott holmi között sok női bunda, ékszer, több láda pezsgő s egyéb tárgyak voltak.

Erellyes intézkedések Romániában. Antonescu államvezető igen szigorú rendeletek adott ki a romániai közrend biztosítására. A rendelet szerint a katonaság azokra, akik a szabad ég alatt, vagy házakban hatóságai engedély nélkül gyűléseznek és nem tesznek eleget a karbantartom felszólításának, a katonaság már távolról tüzeli kezd. A helyszínen kivégzik azokat, akiknél fegyvert találnak és nincs fegyverviselési engedélyük.

Ujabb utcai gyilkosságok Romániában. Bukarestben az utcai három román nő revolverrel lelőtt három magasrangú katonatisztet. A katonaság ezután minden nőt és gyermeket is megmozgató az utcán. Igen soknál találtak fegyvert és löszert. Sok fegyvert a motorizáltak a tulajdonosok eldobának s így villamoskocsikban, és az utcán számos revolvért találtak.

MIBEK

Nyíró József az Erdélyi Párt közviszár vezetője. Az Erdélyi Párt Kolozsvárt alakulását tartotta, amelyen egyhanguan Nyíró József fröt választották elnöké. Az új elnök megválasztása igen nagy meglepetést keltett. Az Erdélyi Párt munkájára következő számban visszatérünk.

Erdély első erkölcstanos gazdáit. Alig tudtuk el az aramos átvétel öröke feledhetetlen ánnepnapjai s a minisztérium minden kiterjedő figyelmére már hozzáfűzött kisgazda közönségnek, ingyenes szakoktatásának megszervezéséhez. A székelykeresztúri Unitárius Téli Gazdasági Iskola igazgatósága már a múlt év október hónapjában megbízást kapott két téli gazdasági tanfolyam megszervezésére. Az egy ilyen tanfolyamot az iskolától 10 kilométerre fekvő Gyagy községben rendezték meg harmincegy résztvevővel. A tanfolyam előadói Boros György gazd. iskolai igazgató és ifj. br. Dániel Lajos, az iskola fiatal gazdasági tanára voltak. A megtartott vizsgán mindenki megjelölt az 50—60 éves tanfolyamhallgatóknak ígves feleletet, kik között 60 éves gazdák is voltak. A tanfolyam hatásaképpen élénk gazdasági élet folyik a községben. A gazdaság úján nemessített vetőmagot s gazdasági gépeket szereznek be. A gazdasági iskola tanárai a másikkal tanfolyamot Székelykeresztúr községben tartják. Jól eső öröm látni, hogy a község messze földön híres jó gazdái mily szorgalmasan látogatják az előadásokat s hogy élveznek tudásukat az újabbkori ésmurettelkel gazdagítani. A tanfolyammal egyidőben Szentannál Sámuel gazdasági főigazgató Siménfalván vezet népes tanfolyamot. A Homoródt mentén, Homoródszenipálon szintén folyamatosan van egy téli gazdasági tanfolyam.

Szülőgazdák figyelmébe!

Tavaszi ültetés gyümölcsfa cseméték leg-nagyobb választékban beszerezhetők:
BATIZ LÁSZLÓ Kolozsvár
Kisvárdi utca 11. szám.

Hitler vezér kihallgatáson fogadta honvédelmi miniszterünket. A Führer fogadta vitéz Bartha Károly, m. kir. honvédelmi minisztert. A megbeszélésen Kéttel vezértábornagy is jelen volt. A honvédelmi miniszter Ribbentrop német külügyminiszterrel is hosszabb megbeszélést folytatott.

A magyar szórványokért. Az Erdélyi Párt országos központja fontos értekezletet tartott az erdélyi magyar szórványok intézményes felkapcsolása ügyében. Szelnokdoboka és Besztercenaszód megyék lelkeszei szómonáltak be rendkívül érdekes adatokkal a szórványok helyzetéről. Az értekezlet megállapította, hogy gyors és nagyvonalú intézkedések szükségesek. Egyhangúan állást foglaltak amellett, hogy külön szórványügyi kormánybiztos, nevezzenek ki Kolozsvár székhellyel. A szórványügyi kormánybiztos munkáját az egyes vármegyékben a főispánok szakellátják, a magyar egyházak papjai és az Erdélyi Párt szakemberei támogatásák. A magyar állam segítségét a Székelyföldön kívül a szórványvidékekre is ki kell terjeszteni. Az értekezlet a kormányzatnál jár el a szükséges lépések megtétele végett.

Tüdőgondozó Intézetet állítanak fel Nagyvárolyban. Nagyvárolyban a közeli napokban Tüdőgondozó Intézet nyílik meg. Az egészségügyi kormányzatnak egyik legelőtőbb kérdése, a tüdőháj elleni küzdelem. A tüdőháj, sajnos sok helyen nagyon elharapózott és így a betegség elleni küzdelem nemzeti érdekekből is elsőrendű feladat. Az utóbbi években egymásután állítják fel a legmodernebb intézményeket Magyarországon. A tüdőgondozó intézetekben a tüdőháj a legújabb kutatások eredményei szerint gyógyítják, a legnagyobb anyagi áldozatokat sem kímélve.

„Vörös hó” hullott az Alföldön. A Magyar Alföld több községéből jelentették, hogy február elsőjén vörösszínű hó hullott. A ritka jelenség okait magyar tudósok tanulmányozták és megállapították, hogy a „vörös hó” tulajdonképpen igen finom afrikai vörös homok, amelyet a magasan szálló hófelhők hoztak Afrikából Európába.

Új közlekedési rend a fővárosban. Budapest székesfőváros forgalma az utóbbi időben nagyon megnövekedett. Elhássy Sándor főkapitány rendelkezése értő február közepén új közlekedési rend lép életbe. A hajtás iránya nem fog megváltozni.

Erdélyben is be kell majd lépíteni az új zsidó alkalmazottakat. Az anyaország területén az 1939. évi IV. törvények szerint, a zsidótörvény végrehajtásáról a munkaadók felévként kötelesek jelentést tenni. Az 1940. évi második felév változásait január 31-ig kellett bejelenteni. A jelentésben a munkaadónak tel kell tüntetnie az alkalmazásából kilépetti személyeket, a felév folyamán alkalmazásába belépetti személyeket, az esetleges munkakör változásokat, a fizetés változást. A bejelentés vonatkozik a keresztény magyar alkalmazottakra és a zsidó alkalmazottakra fizetésváltozásaira is. A bejelentési kötelezettség egyelőre még nem terjed ki a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre, bár a zsidótörvény, népiünk gazdasági megerősödése érdekében, itt is hatályban van. Erdélyben a bejelentési kötelezettséget külön rendelet fogja szabályozni. A kormányknak ezáltal alkalma nyílik gyökerebb megoldásokat alkalmazni.

Nagy áradások Biharban. Bihar-megyéből hatalmas árvizeket jelentenek. Egész vidékek állanak víz alatt. Több község teljesen körül van véve, vagy el van árasztva. Többszáz ház összeomlott, vagy megrongálódott. A hájkéltalank számát több ezerre becsülik. A mentési munkálatok mindennél nagy erővel folynak. A hatóság élelmezési s ruhaneműeket szállított a nélkülözö lakoságnak.

Elkészült az erdélyi részek költségvetése. A képviselőház utolsó ülésén felhatalmazást adott a magyar kormányknak arra, hogy a visszacsatolt erdélyi részek költségvetését kidolgozza és rendelettel lépesse életbe. Az új költségvetés hamarosan műbiztortanács elé kerül és így a költségvetésben szereplő összegeket a kormány folyósítani fogja.

Gróf Bethlen György kifüftelése.

Egész Erdélyben osztatlan örömet keltett a hír, hogy a Kormányzó Úr dr. gróf Bethlen Györgyöt belső titkos tanácsossá nevezte ki. Ezzel olyan erdélyi férfit ért a magas kitiintetés, aki ezt minden tekintetben kiérdemelte. Egyeses férfiasága, meg nem alkuvó bátorsága és öntudatossága volt az a szilárd alap, amelyre az erdélyi magyarság biztonságával támaszkodhatott. E képességek nélkül sorsunkban nem is lehetne volna be olyan hosszú időn keresztül azt a lyet, amelyre az erdélyi magyarság egyöntetű bízalmat állította. Az eltöltött keserves két évtized alatt fjes éberséggel kellett életbevágó fontosságu kérdé-
ink védelmében határozás és megtalálnia azt az

utat, amely az erdélyi magyarság életének és fennmaradásának teljes biztosítását jelentette.

Bethlen György gróf nemcsak megtalálta ezt az utat, hanem szilárdan és következetesen, még az emberfeletti nehézségek ellenére is kitartott rajta. Mindazok, akik tisztán látták a feltornyosuló nehézségeket, őszintén csodálták különös politikai érzékét és becsülték fajszeretetét. Ő azt a történe mi igazságot vallotta, hogy minden, ami Erdély fölöttén törté-
nik, a magyarság létének és életének lényeges alkotórésze.

Most, hogy Erdély egyrésze felszabadult, tovább éri a visszakerült és a túlmaradt részek mindennapi nehéz kérdéseit. Mai tanítása az, hogy a szenvedésben eltöltött két nehéz évtized tapasztalatait kell elsősorban hasznunkra fordítanunk. Ennek az időnek pedig legnagyobb tapasztalata az volt, hogy „egyesülésben az erő”, tehát minden törekvésünkben teljes erővel össze kell fogunk a siker érdekében.

Betegségi szünet a fővárosi iskolában. A náthaláz-járvány az egész szág területén fellépett. Budapestn is olyan nagy számban betegedtek meg iskolás gyermekek, hogy az emi iskolákban a tanítás két hétig émelet.

Két jászberényi gyermek tüzhaltala. Övacs László jászberényi napszátos és felesége a piacra mentek és magukra hagyták két kis gyermekét. A gyermekek a kályha tüzével játszottak és ruhájuk lángbáhorult. az asztalon levő vízedénnyel akarál eloltani a tüzet, de ez nem sikerült. Amikor a szülők hazaértek, a kislány már meghalt. A kislányt a törházba szállították, de másnap ösrnyű kórok között ő is szenvedett. Ha takasunkból eltávoznak, soha se hagyjunk nyitott tüzet, hogy a játszódoó gyerekek könnyven elérhessék.

Élénk munka folyik a miniszter-
tombokban. Erdély visszacsatolása óta az összes magyar miniszteriumi hivatalokban lázas munka folyik. A munka során elsősorban a magyar iparosság és munkásság sorával foglalkoznak. Így az iparügyi miniszteriumban a munkakömmarék a munkásság érdekeit fogják védelmezni. A belügyminiszteriumban a családvédelmi törvény előkészítésén dolgoznak. Ezzel a családos munkások helyzetén kívánunk könnyíteni. Az új költségvetés egyedül erre a célra 60 millió pengőt irányzott elő.

Erdélyi földvásárló szövetségek.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának kolozsvári értekezletén megállapították, hogy a szövetségi élet megerősítésére erőteljes taggyűjtést és tőkegyűjtést kell folytatni. Különösen nagy súlyt kell fektetni a gazdaságilag is szegényebb magyar szörvány vidékekre, Kolozs, Szolnok-Doboka és Beszterce vármegyeekben. Ez utóbbi területeken földvásárlások céljaira jelentékeny tőkékre van szükség. A földvásárlásokat is elsősorban a hitelszövetkezeteken keresztül lehet megoldani. Az egész Erdély területén meg kell könnyíteni a tejszövetkezetek pénzüllését olyanformán, hogy azok a sürgösen kiutalt kölcsönöket tehénvásárlásra azonnal felhasználhassák.

Fővámbivatalt állítanak fel Nagyszalontán. A budapesti vámgazdálkodás Nagyszalontán székhellyel fővámbivatalt létesít.

Megfagytak három spanyol katona. A spanyolországú Oviedo város közelében három szabadságu katona szabadságra ment a hegyek között hóviharba került és megfagzott.

Megfagytak két juhász juhával együtt. Franciországuiban a közep-hegységben két juhászt nyolcszáz darab juhával együtt egy hatalmas hóvihar betemette. A két juhász és az agégu anyá megfagzott.

A jnoszláviai tengerpart közvetlen közelében egy eltérő uszó akna robbant fel. A robbanás a közvetlenül a partra lépett házak közül többet megrongált. A robbanásnak több sebesült áldozata van.

A fiataloknak bíróságának munkája. 1940. évben a fiataloknak bírósága 406 iskoláról utalt járulékokat. Megdorgálásban 4800 gyermek részesült.

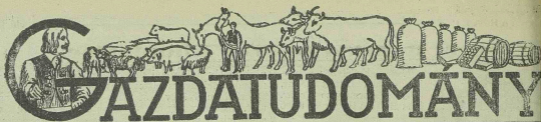
A nagyváradi székeskáptalan visszakapta vagyonát. A vallás- és közoktatásügyi miniszter befejezte a nagyváradi székeskáptalan vagyonának számbavételét. A leltározott vagyont a káptalan átvette. A káptalan teljes egészében visszakapta a trianoni békeparancs után az anyaországban maradt javait.

A tudomány és haladás érdekében! Eszterházy herceg az elmúlt évben 18 fiatal, magyar tudóst és orvost segélyezett, hogy munkájukat akadálytalanul végezhessék. A herceg zenekivül társadalmi téren is nagy összefogott áldozott.

Már a 18-19 éveseket is besorozzák Angliában. A legújabb királyi kiáltvány értelmében a 18-19 évesek is a 37-40 éves korosztályt sorozzák katonai szolgálatra Angliában.

Romániában újabb földrendés. Bukarestben a napokban újabb földlökések éretek. A földrendés ezáltal enyhébb volt.

Vonatszevitközes a herceghalmi állomáson. Január 29-én a herceghalmi állomáson egy vonat, valószínűleg hibás váltókezelés következtében beleszaladt a Győbői Budapestra menő szerelvénybe. A mozdony valószínűleg összalapította a teherkocsit. Két vasúti személyes megsebesült, de halálos áldozat sebesülésre nem volt.

A szójabab gazdasági értéke.

A „Magyar Nép” egyik utóbbi számában olvastam, hogy Marosvásárhelyen társaság alakult a szójabab-termelés előmozdítása céljából. Mivel Erdélyben csak hevesen foglalkoznak huzamosabb idő óta szójabab-termeléssel, nem tartom szükségtelennak, hogy ezen, kellőképpen még most sem méltányolt, növény gazdasági értékére a figyelmet ráterjem. Iskolánkban 1932 óta termeljük. Ez idő alatt a holdankénti szüretelés 8 és 16 métermázsza között változott. De végül csak a leggyengébb, nyolc mázsza szójatermést alapul. Míg egy hold 800 kiló szója termésében levő fehérjével a tehén 3500 liter tejet képes termelni, addig egy hold kukorica 1500 kg. termésében levő fehérjéből csak 2000 litert, 1 hold árpa 1200 kg. termésében levőből csak 1600 litert. Egy métermázsza szója-fehérjéből 430 liter tej, egy mázsza árpa-fehérjéből 130 liter tej, egy mázsza zabéből 106 liter tej és egy mázsza buzakorpatéből 160 liter tej lesz. Egy liter tej előállításához szükséges fehérje, szója etetés esetén, 30 pengős mázsankénti szója ár mellett csak 7 fillérbe kerül, ezzel szemben a 20 pengős árpából 15 fillérbe, a 20 pengős zabból 19 fillérbe, a 22 pengős kukoricából 16 fillérbe és a 17 pengős buzakorpatából 11 fillérbe. Tehát a legolcsóbb korpatából felhasználott fehérje is több, mint 60%-kal drágább, mint a szója fehérje.

A szójának nagy haszna, hogy körülbelül másfél annyi szalma és polyva marad utána a gazdának, mint amennyi súlyu szem termett. Mind a kettő kemény, nehezen rúgható, de elég tartalmas takarmány, juhokkal, kecskékkal jól megethető. Rendszerint megsebeskálva és füllesztve, máskor pedig savanyított takarmány közé keverve etetjük fel. Utóbbi esetben a savanyított takarmány hashajtó hatását eszközlenti. Ha a szója rendszeren fejlődik, vidékünkön is letakarítható szeptember 10–15.-éig s így buzát is lehet utána vetni. Lehet azonban szóját vetni több évben egymásután ugyanazon helyre is. Nem a legjobb előveteménye a buzának, mert későn kerül le, de sokkal jobb, mint a kukorica, mert mégis csak hamarabb megirul a földje. A jól művelt szója után szép tiszta és rendszerint jól beérett, s omlás föld marad és így könnyebb utána a buzát elvetni, mint a kukorica után. Tavasszi kabatosoknak igen jó előveteménye.

Lássuk röviden, hogy milyen szójatermelési le-

hetőségek vannak Erdélyben! Az elmúlt 1940. évben amely közismert volt hüvösségéről, a május hó 20.-án elvetett szója a hidegabb Háromszék megyében tökéletesen beérett. Így bátran merem állítani, hogy a most felszabadult területen sok ezer hold olyan föld van, ahol eredményesen lehet szójatermeléssel foglalkozni. Fontos azonban, hogy megfelelő körülmények közé kerüljön, mert tagadhatatlanul hosszú tenyész ideje és sok melegt kíván. Nem szereti a vizes hideg talajt, de éppen úgy nem a tulszáraz sülévényes földet sem. A könnyűmíveltetű, mészben nem szegény talajokat kedveli leginkább. Trágya igénye elég nagy. Legjobbban szereti trágyázott kárpás után, de vehető bármilyen után is. Ha soványabb természetű a földünk, közepes mennyiségű, jó érettségű trágyázást megkíván és meg is ízet. Lehetőleg ősszántásba, de okvetlen jó apróra művelt földbe vessük. A vetésre legjobb idő, amikor a kukoricát már elvetettük, vagyis április vége, május eleje. Vessük sorokba, de olyan távol, hogy lókapával, vagy tolekapákkal kapálhassuk. Iskolánkban 40 centiméteres sor távolságban 30–35 kiló magot vetünk holdanként. Két-három izben meg tolekapázzuk és a gyomokot a sorokból kitépjük. Ritkítani nem szükséges. Rendszerint augusztus végén, vagy szeptember elején kaszáljuk, amikor a hüvelyek nagyobb része világozóan színről sárgult. A rendet megforgatjuk és azután az egészét kecskékre rakjuk. A vastag száraz kiszáradása ugyanis hosszabb időt igényel s ha a földön elázik, nagyon nehezen szárad ki. Kecskéket teljes kiszáradás és a beérés, veszedelem nélkül felülük le. Cséplőgéppel csépeljük. Kevés szemet eltér a gép, de rostával jól ki lehet ezeket választani. A magot eséplés után ki kell teríteni arasznyi vastagságú és forgatni, mert ellenkező esetben könnyen megdehosodik.

Malacok és baromfiak egy-egy szemes takarmányba keverve, szemesen is szívesen megessék. Esetleg kétszerannyi zabbal, vagy másfélszer anny kukoricával keverten megdaráltatjuk és úgy etetjük. Hly arányban keverve, jó tejelő és húsra hizláló állatoknak, minden állat megesszi. Pörkölve a fejlődésbe visszamaradt növéndék állatok etetésénél mint er-takarmány vált be.

Boros György
gazdasági iskolai tanár

Magyar ifúk — ipari pályára!

Az Értelmiségi Kormánybiztosság felhívást bocsátott ki, amelynek értelmében 50 fiatal ember lehet kiképzést a bõrparban. Az 50 közül 20 erlyi ifjú számára biztosítanak helyet.

Itt az alkalom tehát, hogy megfelelő iskolázottsággal rendelkező ifjaink a boldogulás útjára lépnek. A szakképzett iparos a világ bármelyik részén egész és könnyen olyan helyzetet tud maga számára ztosítani, amit más foglalkozásnak csak évtizedek héz munkájával szereznek meg.

Az értelmiségi Kormánybiztosság felhívása szerint jelentkezhetnek értesítéget, vagy felsõ ipariiskolai végzettséggel rendelkező 20—30 év közötti ifjak. A húsz fiatal ember közül tízet bûrkereskedõnek és tízet üzemti tisztviselõnek fognak kiképezni. A bõlyegyzet kéréseket a Kormánybiztossághoz intézve a következõ címre kell küldeni:

Budapest, V. Klotild-utca 10/c szám.

Induljanak el tehát a magyar ifjak az ipari pályán!

A koronarikítás jelentõsége.

Szép és egészséges gyümölcsöt ak olyan fán lehet természetien, melynek koronájába a napfény és vegõ be tud hatolni. Az ilyen fán nem tudnak elhatatamosodni a növényi és állati kártevõk, a permetezés, gyümölestermés megrikítását a elõs és ritka koronájú fán jól és ljes eredménnyel lehet végezni.

A koronák rikítását, alakítását ost kell elvégezni. Részesítsük a koma munkája alkalmával a törzset is öreg-ápolásban!

Hajózatotvã tesztek a Sajó-tolyótn.

A Tiszta jobbpárti Mezőgazdasági amára tervezetel dolgozott ki a hajó-folyó hajózatotvã tételére. A tizi úton a Felvidékrõl barnaszemet, üzelõ- és épületfát, égetett meszet, övet és kõport lehet szállítani a Tiszai uszlyhajókra. Visszafele a Sajón mezõgazdasági termékeket vihetõk a hajók a Nagyalföldrõl. A terület két részletben fogják megvalósítani. Egyelőre a Sajót olyan módon fogják szabályozni, hogy tutajokkal egyen hajózható: A terv igen nagy-életõsségi a Felvidék és a Nagyalföld gazdasági kapcsolatának kiépítése céljából.

Székük le a havat a gyümölcsfákrol.
Ebrnár hónapban sókszor hull ned és hó. Ennek igen nagy súlya van és könnyen ágtrést okozhat a gyümölcsõsben. Különösen a kajszinbarcok-ák nagyon kényesek, mert faszõve-ük gyenge, nem rugalmas. A havat óhat le kell rúzni a gyümölcsfákrol.

Gondoljunk a jégveremre!

Februárban a nagyobb fagyok még óhatóvã tesztek a jégördást. A tejzsalagokban, de minden háztartásban a jég aváron nélkülözhetetlen. Használjuk tehát ki a jégördási lehetõségeket, amelyek e hóban lesznek.

Székelyföldi fakivitelei társaság alakult.

Egyik elõzõ számunkban hírt adtunk arról, hogy a székelyföldi nagymennyiségû kitermelt fát Németország fogja megvásárolni, mert így Románia nem akadályozhatja meg az összekötõ vasúti vonal használatát és ezáltal a kiszállítást. A napokban a kivitel lebonyolítására „Magyar Fa Rt.” néven új társaság alakult, amely Inczefy-Joksmán Nándor nyugalmazott fõispánt választotta elnökül. A társaság alapitókje egymillió pengõ. Ha figyelembe vesszük, hogy Székelyföldön jelenleg összesen körülbelül százezer vagon tûzfa és fûrészfûrõ hever kitermelve, kellõképpen felbecsülhetjük az új társaság jövõbeni munkásságát. A jelenleg már kitermelt és azonnal elszállítható fa értéke ugyanis 50 millió pengõ (ezerszáz millió lej) körül mozog, amely összeg a fa eladása után a Székelyföld gazdasági életét fogja javítani.

Megkezdtek az erdélyi önállósítási kölesönök kiutalását.

A Nemzeti Önállósítási Tanács multheti ülésén hangsúlyozták, hogy a kormány gondoskodásából több millióss összeg áll az önállósítási alap rendelkezésére, mely összegbõl az erdélyre szánt igénylõknek kölesönöket folyósíthatnak. Az Önállósítási Tanács az erdélyiek ügyeit rendkívüli szeretettel intézi. Mostani ülésén is kizárólag erdélyi ügyeket tárgyalt és különbõzõ kérelmezõknek összesen 100.000 pengõt meghaladó összeget szavazott meg.

Egységessítik az erdélyi és anyaországi munkabéreteket.

A kormányzat közelebbrõl szabályozza a munkaviszonyok és a munkabérek kérdését, továbbá megállapítja a legalacsonyabb munkabéreteket. Az erdélyi ipari munkasók is gondoskodni kívánnak arról, hogy az Erdélyben fizetett munkabéreteket az anyaországi bérekekkel egységessítsék.

Õt fiókintézetet létesít a Magyar Nemzeti Bank a visszaesetolt keleti és erdélyi országrészekben.

A Magyar Nemzeti Bank a visszaesetolt erdélyi országrészekben, Kolozsváron, Máramarosigeten, Marosvásárhelyen, Nagyváradon és Szatmárnémetiben fiókintézeteket állít fel és emellett a Besztercén, Csíkszeredán, Désen, Sepsiszentgyõrgyön, Székelyudvarhelyen, Szilágysomlyón és Zilahon korábban létesített ideiglenes kirendeléseket fenntartja.

Gyapot érkezett Törökországból.

Az amerikai és egyiptomi gyapotszállítmányok elmaradása következtében Magyarország új beszerzési helyek iránt érdeklõdött. Román kikötõ: át máris 6 vagon törökországi gyapot érkezett Magyarországra. Most folyik a perzsa gyapot behozatali kérdéseinek megszervezése. Ez nehezebb dolog, mert a szállítási viszonyok Perzsiában és onnan hazánkig nagyon rosszak.

Kivonják a forgalomból a lej fempénzeket.

Felvételzetjük olvasóinkat, hogy a lej fempénzeket 1941 február hó 3-tól február hó 22-ig, az erre jogosított pénzintézetek, illetõleg a Nemzeti Bank kirendelésegei váltják be. A lej fempénz február 22-tõl tehát nem törvényes fizetõeszköz többé. Vidéki olvasóink forduljanak a hitelszövetkezetek fiókjaihoz és eserdjék be mibõlõbb a román utalom utolsó emléke-

kedvezményes vetőmagot kapnak a gazdák.

Baró Bánffy Dániel, az új földművelésügyi miniszter megtekerte a szükséges lépéseket a tavaszi vetőmagvak szétosztására. A termelés fokozása érdekében minden gazdát lehetőleg el akarunk látni vetőmaggal, annál is inkább, mert a gazdák vetőmagkészlete sok helyen sem mennyiségileg, sem pedig minőségileg nem kielégítő. A zabvetőmag ára 23 pengő, a sörarpa vetőmag ára pedig 26.80 pengő. A vasúti szállítás költségeit és a 2.50 pengős vetőmag felárat a földművelésügyi minisztérium viseli. Ez az intézkedés különösen a kisgazdák vetőmag ellátását segíti elő. Ezt a rendelkezést február 8-ig hajtja végre a Növénytermesztési Hivatal. (Címe: Budapest, IV., Vámbáz-körút 2.) Az igényléseket a községi előjáróságok útján, a vármegyei gazdasági felügyelőségeknél kell bejelenteni.

Megelőnkül a nyersbőr pisze.

A nyersbőrpiacra megint elegendő ár van. Ismét lehet borjúbőrt is látni a piacon. A sertésbőr forgalma vidéken lanyha, nagyvárosok vágóhidjairól azonban elég sok sertésbőr kerül a piacra és feldolgozásra a békéscsabaiban.

Olesul a tojás!

Az enyhe január végi időjárás jótekonnyan hatott a tyúkok tojáshozamára. Közeledik a tavasz is, a tyúkok fő tojási szeke. Ezeknek a körülményeknek tulajdonítható, hogy a tojáspiacon a kóstletek megszaporodtak és az árak meglehetősen alacsonyak. A termelők most már ne tartálkozzák készleteiket, mert további olesulás fog bekövetkezni.

Pálinkásarak.

A gyümöspálinkakereskedelemben az utóbbi időben lanyhult, mert kevés az eladó. Más évekhez képest az idén kevés üzlet jött létre. Árak: törkölypálinka 8.00 pengő, seprőpálinka 8.50, szilviorium 9.20-9.50, eperpálinka 9.20, borpárlat, alacsony fokú 16, barackpálinka minőség szerint 11 pengő, amihez a négy százalékos forgalmi adót kell hozzáadni. Ezeket az árakat Budapeston Kicsiben adják meg. A nagybani árak alacsonyabbak.

A malacok gyors hizlalása

Múlt heti cikkünkben rámutattunk arra, hogy miként lehet jó takarmányozással és Pekk-Futor adagolással az angolkór veszedelemes megnyilvánulásait távoltartani, vagy gyorsan és biztosan meggyógyítani. Felhívtuk továbbá olvasóink figyelmét arra is, hogy a hizlalás ideje 10-12 hónappal megrövidíthető, ha a malacot már válságai korbán fogjuk hizbe és a megfelelő takarmányozáson kívül naponta néhány gramm Pekket és Futort is adunk neki.

Mint minden komoly munkának, a gyors hizlalásnak is meg vannak a maga előfeltételei. Nem szabad abba a hibába esni, hogy a gyorsított hizlalásnak csak előnyeit akarjuk kihasználni, anélkül, hogy szakemberek figyelmeztetéseit meg ne fogadjuk. — Csak kifogástalan, jó eszontatú, jó fejlődési hajlamot mutató, egészséges életrevaló állatok alkalmasok arra, hogy gyors hizlalóba fogjuk őket. Ámelyik erre nem alkalmas, azaz kísérletet ne tegyünk, mert az eredmény elszomorító lesz.

Ne feledjük el, hogy az egész hizlási idő minősége egy esztendő s ezen idő alatt a hízó két munkát végez. Az egyik a esztendőszere fejlődése, a másik pedig a hús és zsír felrakása. Erre a két munkára az eddigi módszer szerint, két esztendő állott rendelkezésre.

A jelszó tehát: fogjunk bele a gyors hizlalásba, de nem nyakra-tőre, hanem nézzük meg jól, hogy mely malacok igazán alkalmasak célra!

A jó takarmányozás, amiről egy következő számunkban fogunk beszélni, továbbá a Pekk és Futor a többlet majd elvégzik.

A gyors hizlalás részére alkalmasnak vannak nyilvánított állatainkat se felejtjük el azonban, Adagoljunk neknek is rendszeresen Pekk és Futort, mert néhány Hír- és Hír-költséggel nagy eredményeket fogunk tapasztalni a gyorsabb fejlődésben és az angolkór megelégések távoltartásában, vagy gyors meggyógyításában.

Én naponta kapok

PEKK-et

és FUTOR-t

Gazdám a szövetkezetben vásárolja és fillérekbe kerül.

A „Magyar Nép” felvilágosít a beszerzés helyéről.

Minden magyar legyen meg, hogy a magyar egyházak birtokait látványos

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség, biztosítását ide átad

Évelődési mozgalmak.

A marosvásárhelyi székely tiltakozó gyűlés a román hazugságok ellen.

asági tanfolyam Siménfalván. május 19-én Siménfalva gazdaköze, vizsga keretében tett tanúságot gazdasági tudásáról. A tanfolyamot Szentannai Sándor gazdasági ny. főigazgató ve-

zetesi látni a 60 tagból álló, felelősséget, öntudatos és tanulni vágyó hallgatóságot, amely nagyobbik részét a község gazdáiból állott.

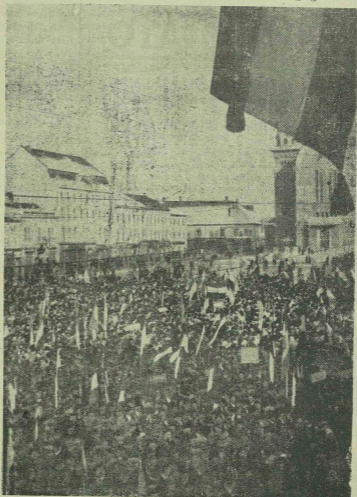
azonosnak mondható fegyelmű, szorgalmas és tudatos feleletek mindenkit meggyőztek, hogy ez a szép székely néprajstól és felemelővé tette az ünnepélyt. A hallgatók önkéntes és szeretett anyanyelvű és hazánkban igazi katonái tartói.

Az ünnepélyen a székelyföld iránti szeretet fellelkesítette a tanfolyamvezető főigazgatót, aki mint székely ember, a Kárpátról, a gazdag tudású és hosszú élet tapasztalatait elmondta, hogy megtanítsa az ő székely fiatalokat a modern gazdasági tudomány ismereteire. A tudás mellett egész életen át tanítványainak, s ez a 1919-es ünnepélyen nyert kifejezést.

Ünnepélyen hangjai után Ferenczi István főszolgabíró nyitotta meg az ünnepélyt. A vizsgának színterét emelte a vármegye képviselő-gyűlésének. Ott volt Orozsfői dr. László főispán, dr. Sebesi Ákos dr. Filó Ferenc Udvarhelyi polgármestere, dr. Elekes Domokos unitárius egyház főgondnokja, Székely Zoltán, a vármegyei tanács elnöke, dr. Gyarmati orvos, a helybeli vezetőség érdeklődő nagy közönség.

Főispán a tanfolyamhallgatókhoz fordított kérdéseit által, őszinte érdeklődéssel kapcsolódott a vizsga megismeréséhez. A tanfolyam vezetőivel Bán Ferenc, a helybeli unitárius lelkész, a tanfolyam szervezője, a gyűlésen mondtak köszönetet a tanfolyam vezető főigazgatónak és a vendégeknek.

Főispán ezután ösztönöztetve és biztositva a hallgatókat, hogy a székely nép hozza meg a jövőjének anyanyelvű munkát nélkül, ingyen hulla-
kban helyes gazdálkodás-
látásban állva, az ősi föld szőlő és annak szakszerű megművelésével jellemezzék életfeltételeit

INTÉS.

Ista: Kovács Kálmán, Etőd.

Míg köztetek voltunk,
Hazátlannak szidált.
Hogy ha panaszkodtunk,
Tömlöcbe zártátál.

Hazugságra épít
Országok határa,
Eltűnt az igazság,
Egyetlen szavára.

Nyelvünk eltitítottad,
Jogunk elraboltad.
Undok kopóidat
Reánk uszítottad.

Vigyázz jól magadra,
Fogytán van türelmünk.
Megfordult a kocka,
Most mi követelünk.

biztosítani, jövőjét kiépíteni. Nekünk most nincs és nem lehet időnk arra, — mondotta, — hogy politikai partokra szakadva, egymás ellen közdünk, hanem egymás megértésével, megbecsülésével, szorgalmas munkával és gazdasági szaktudással igyekezzünk megőrizni mindent a magunk szá-

mára, amit már megszereltünk. Rám fordított ügy, hogy a magyar kormány a legjobban indulttal támogatja a mi erdélyi érdekeinket. *Legyünk ennek, egy akaratú, s akkor miénk a szép magyar föld.*

Pál Mihály ny. tanító.

A magyar nemzet verses története.

I. BÉLA A KIRÁLY.

*Hogy trónja válhassék népének javá,
Gyűlést hívott Béla Székesfehérvára.
Kinek mi ha volna panássa, siralma,
Azt a király saját két fülével hallja.*

*De pogányság fészke bájált még a népben,
S a király e vést már nem nézhette tétlen:
Szétverte a gyűlést, s ezzel a pogányság
Megérte utolsó, nagy fellobbanását.*

*A derék király most pénzt vort a népmel,
S hogy ne kerülhesse házit Istenének,
Vasárnapi vásárt szombat napra rendel,
S a nép lassan össze így szokik a vendéll.*

*S im Salamon, kit a német császár pártol,
A korona felé áhít odaátrol.
Harccal kész vromlált magához ragadni,
Sereget majd ehhez a császár fog adni.*

*Szomorú testvér-haró indultna így csmég,
Amde megakasztja nagy szerencsétlenség:
Béla király alatt a trónszék leroppan,
Ő meg a romok közt ott marad halottan.*

Pulykavacsora.

1915 őszén történt, hogy a brassói 24. honvéd gyalogezred egyik századával a 309-es ezred kötelékébe kerültem. Galiciában, Burkanov mellett, a Strypa egyik hidőrállását őriztük. Itt éltük a hadifélet hol derűs, hol meg kevésbé derűs életét. Egyszer gránátfűz, máskor meg napsütés. Múlnak a hetek, múlnak a hé napok. A tél beköszöntött. Fehér lány hótakaró fedi a tájat, a mezőket, a végtelen emberi gyűlöletet. Minden olyan békés, olyan csendes, s azért mégis kietlen, szomorú.

Közeledik a szent karácsony napja.

Szeretnők méltóan megünnepelni. Karácsonyfának való van bővíben az erdőben, dísz is csak akad. Ez azonban mind nem elég, — ünnepi tort akarunk, mégpedig olyant, amilyen nem mindennap kerül. Hoossz és mélyreható tanácskozások után elhatároztuk, hogy pulykát szerzünk.

Valami fuvarozni valónk volt. Én is hátgyék a faluba és megvásárolok két remek pompás bronz tollazatukon csak úgy játszott sugár. Nemesak szépek voltak, hanem nagyok fiatalok is. Micsoda lakoma lesz ebből!

Másnap hazatérve tisztársainnak elmondtam, hogy milyen kitűnő eszemégre tettem szert. Addig dicséretet öket, míg kedvet nem kaptak közelebről megtapasztalni.

— Hol vannak a pulykák?

— Biztosan a szakácsnál lesznek.

Hadapródom és az egyik hadnagy mintha is kerekednek, hogy lássák a csodát. Elteitül negyedóra, s rohanva jön a hadapród. A pulyka esenek a szakácsnál, nem is tud rólok semmit.

— Lehetetlen, hiszen én magam vettem meg. Ott voltam, amikor a szekérre rakták... Ne rendsz rögvest elő a kocsist meg a kísérőt!

A hadapródnak bánatosan megnyuult az a hadnagyom kacag, én meg dühöngök. Nem hozza már a napos a két legényt. Sehogy sem nek. Nagyon lógatják bús fejüket... Végre állanak.

— Mi van a pulykával! — rontok nekik.

Csak állanak és bús fejüket még lógatják.

— No mi van! mert goromba leszek!

— Főhadnagy urnak jelentem alásan, — Barátságos hátorítás. — Azok bizony elpusztultak.

— El-pusz-tul-tak? Hogy tet — üvöltök.

— Instálom alásan, lesznek a szekéren.

— A szekéren?! Mi te? Hiszen össze volt a lábuk. Ne hazudj, mert goromba leszek.

A legbarátságosabb nógatásom sem lehetett egyebet kiszindni, minthogy azok a realighanem egyet zökkenének és aztán leesnek. Amikor megérkezének, már nem valának meg.

— Hát jól van, csak azt mondom nektek, naputánra nem kerül meg a két elszédült pulyka, servesen meg fogjátok emlegetni. Megértettél lépni!

Embereim előladogtak, s mi egyedül maradtunk a pulyka nélkül. A hadapród különösebb gond nélkül, hogy a finom peccenyé így elrepült. Nemcsak nem lesz tor, de még az egész ezred is rámulatni, hát még a tréfára mindig áhészparanesnokság. Tőlem felhetően vigasztaltam a fiút, meg ömagamat, hogy a pulykák olverson fognak kerálni. Tudom, biztos vagyok benne.

Másnap semmi újság, se pulykáról, se egy nyasról. Rákövetkező nap azonban, amin semat végigjárva benéztek a konyhába, a szakács messziről vigyorog és jelenti, hogy megvan a pulyka, a kis kamarába zártá.

Különös, hogy nem ismertem meg mind a két káimat az első pillanatra. Ugy látszik, a nagy no meg a zökkenés kiesit megártott nekik. Én rézpulykám teljesen megészültek. Ettől

Am rajtuk semmi szenvedést, mert mintha yest megnöttek volna és még hiztak is volna. Megcsóváltam fejemet, hümmögtem egyet-ly mivel a haretérok nem azért küldtek ki, színváltozások okát kiderítem, szépen beo-am a megváltozhatatlanba.

Écsöny esztén így mégis csak ott pompázot-zékem feldiszített asztalán a hányatott sorsu . Amint később ugy félfüll-l hallottam, a körül még sokáig érezhető volt a peesenyé

még mást is hallottam. Finom mosollyal, bizo-gelégedettséggel adták tovább a hírt, hogy nk a dandárparancsnokzágon is birt volt, s réppen szintén pulykákkal. Csodálatos, hogy aszmos és kedves állatkák mekkora gondozást ek. A kis udvar ketrecében gondosan hízlat közül kettőnek az ünnep előtt váratlanul vészett.

Öndös véletlen, Nálam a részínűek tüntek el, a fehérek ...

Képe Viktor. Oklánd.

ERDELY.

Erdély a jó Isten, legszebb alkotása,
Van-e még a földön valahol ily mása?
Bónat földje voltál édes szülőföldem,
Mennyi könnyünk hullott érted, drága kincsem!

Tudtuk, hogy elszűk fölötte a bánat,
Beborult egdre szép szívórvány lámad,
Újra vidáman szól a szép magyar nóta,
Bíletet kesergett huszonkét év óta.

Erdély, mesék földje, legendák világa,
Hányszor üzött sorsod téged rabigába,
Nem volt tiszta sokszor fölötled az égbolt,
Ió székegy népeden sokáig rablóna volt!

Szent ez a föld nekünk, egyéb nem is lehet
Minden darabka föld egy szent emlékezet:
Fű, fa, virág, minden itt csak erről oeszél,
Szabad vagy szép Erdély, újra magyar lettél!

íj. Fekete Domokos.

ÖSÁGOK
OMÁK

Holland gyarmatok sorsa.

metorezág által teljesen meg-metorezág által teljesen meg-Hollandia gyarmatbirodalom nagyon érdekes. A gyarmatok el vannak zárva az anyaor-a gyarmatok kormányzója tovább folytatja működését, fát most rendkívül kényes. egazdog gyarmatok termelvé-orban tea, kávé, dohány, au-ú és petróleum, a háború előtt Japán és az Egyesült Álla-óit oaszlottak meg. A háború-esen felfordította ezt a ren-örórával való forgalom úgy-teljesen megszakadt. Másrés-óvisező Japánnak a gyarmat-óire százszoros szüksége van pari exportiac is fontosabb ára Hollandia gyarmatbiro-ómelebből Japán kedvezőbb kúni szerződést, kényeszerített gyalfások eléggé viharosak egydében attól lehetett félni, angolok és amerikaiok vissza-fogják ösztökélni a hollan-ómi szután a leg súlyosabb kő-ónyeket vontá volna maga-ógal azonban az óvatosság ál-a érvényesül a megkötötök a ódást, amelynek legfontosabb a petróleumra vonatkozik. A szállítások Japán egész szük-óka a felét fedezik.

Egyelőre tehát ezölensé van. Azon-ban a birtokok sok ótvágyat keltenek föl. Kesesegetőbb gyarmati paradí-son nincs senkinek a kezében sem. Jáva minden gyarmatok gyöngye, Szumátra nagyot fejlődött a század eleje óta, Borneónak a petróleumon kívül is rengeteg kiakozatlan gazdagága van. A nagyhatalmak jelezvára az, hogy a csöpp Hollandia képtelen ész-zerien kinkézni e birtokokat". A hollandok szerencsése az, hogy egy-zerre több igénylő is jelentkezik. A holland egysensúly a vetélkedők ellen-téiteiből adódik, Japán, a legfélelmete-ebb követelő, júniusban kijelentete, hogy mindaddig, amíg a többi hatal-om semleges maradnak, nem kezd háboruba. Hollandia maga elhanyagolt, de gyarmatai, 15-2000 kilométeres távolságban, állnak és ének meg.

Meddig tart ez a nyugalmi állapot? Nem lehet tudni. De az orkán minden pillanatban kitörhet a ezt a hollandok nagyon jól tudják. Amint tisztában vannak ezzel is, hogy adott esetben csak önmagukra számíthatnak. A gyarmatok tehát hollandia elfog-óalása óta tízszerez erővel folyának a védelmi munkálatok. A cél: a hirtelen megszállás kísérletét kivédeni, hogy a támadó ne kerülhessen „birtokon belül" helyzetbe. Tehát Jáva költői szigete afféle fellegvárrá változott, a partokon ezer és ezer géppuskafészek-kei, ágyúállásokkal, repülősterekkel és tankespadnákkal. Mindenütt polgárő-órág alakult az öjtőerőcs csapatok el-teni védekezésére. A városokban szá-zával épültek a bombamentes pinéek.

Ugyanez a kép Szumátrán és Borneón is.

Miért nem viselnek gázháborút?

Ez a kérdés a két év óta tartó háború alatt bizonyára nem egyszer fel-törődött az emberek előtt. Nem azért mintha az emporieusénc a mostani hadieszközök is nem volnaának éppen elég borzalmasak, hanem azért, mert hiszen a háborúnak az a célja, hogy s háborús felek egymást minél előbb és minél jobban harcoképtelenné tegyék. Mert az bizonyára nem kétséges, hogy a modern háború legszörnyűbb, de egyben leggyrávabb harci eszköze a gáz.

Ennek többsége elfogadható ma-gyarazata van. Egyik elvi magya-ízata az, hogy Washingtonban, az amerikai elnök székhelyén, 1923-ben nemzetközi megállapodás jött létre, hogy egyik hadviselő fél sem nyul a gáz alkalmazásához, amíg a másik fél nem kezd. A most folyó háborúnál gyarkorlati magyarázatként hátrán el lehet fogadni azt, hogy a háborút irá-nyító német haderőnek sem a lengyel, sem a francia háborúban nem volt szüksége a gázra. Hatalmas páncélko-csijai és félelmetes repülőgépei, me-lyek feltáratózatathatlan erővel títtek előre, kivívták számára a teljes győzelmet gáz nélkül is.

A valódi magyarázat azonban ha-lán mégis csak az, hogy a gáz haszná-lata kétélű fegyver. A mérges gáz mindenütt mérges gáz, a mindes-ik hadviselő korlátlan mértékben elő tudja állítani, bár ki tudja, hogy a

német kémiai műhelyekben micsoda borzalmas gázok gyártására készültek elő a német hadipar? Németország eddigi hadviselő módszere utána eltehető, hogy nem fog a gázok alkalmazásához nyulni, de ha rákényszerítik, ezen a téren is megelégetésével fog szolgálni ennek a borzalmához szokott világunk.

A kávé esodálato útja — a tenger felekéja.

Manapság, amikor jegyre kapjuk a kávé, s namsókára még jegyre sem kapunk, mert egy szem se lesz, érdemes visszapillantani erre a csodálatos növényre, melyben valamikor bőségesen dúsultunk, mert Kubából, Jávából, s főként Braziliából hozták, amennyi kellett. Adatokat sorolunk fel, melyek minden magyarazart nélkül ékesen beszélnék arról a kereskedelmi kalózságról, amit a világ kávékereskedői elkövettek az európai kávéfogyasztó közönség bérére.

Magyarországon a világháború előtt és alatt a kávéfogyasztás évről évről kétféle fejenként félkiló volt. Ez a háború befejezése után 20 dekára csökkent. Ezelőtt 100 ostendóval a világ kávétermelése csak másfélmillió mázsa volt, ötven évvel ezelőtt ez a mennyiség már 7 millió mázsa alá emelkedett. Ebből a mennyiségből egy-maga Brazília 4 millió mázsát termelt.

A világháború kitörésekor a világ 5 millió mázsa kávé volt felhalmozva. Az antant hatalmak háborús gazdasági zárkora megfosztotta a központi hatalmakat a kávé behozatálától. A háború után a kávétermelés 10 millióról 20 millió mázsa alá szűkölt, de a háború utáni általános gazdasági válság miatt a fogyasztás megcsappant. Ez a megcsappanás elsősorban Braziliát érintette, amely az utolsó 10 év alatt 148 és fél millió mázsa kávé termelt. Ennek a mennyiségnek nagy részét azonban nem

tudta eladni. Mit csinált tehát ez a derék Brazília? Kiosztotta olcsó pénzen vagy ingyen Európába kávéban szűkölködő népeinek? Szó sincs róla. Brazília az utolsó 10 év alatt egymaga 40 millió mázsa kávé dobott a tengerbe, vagy használ fel mozbányok fűtésére. Ezt azonban nemcsak kizárólag azért tette, mert a fogyasztás csökkenése miatt nem dobhatta piacra, hanem azért is, hogy ne kelljen azt olcsóbban adnia a már kialakult kávéáraknál, melyek aránylag mindig elég drágák voltak.

Hogy képet alkothassunk magunknak arról, mily óriási mennyiség 40 millió mázsa kávé, elég ha rámutatunk arra, hogy ezt a 40 millió mázsa kávé a mai Magyarország éppen 2000 osztendő alatt tudná elfogyasztani. Mi pedig nem tehetünk egyebet, mint hogy irigyeljük az Atlanti óceán halait, melyeket Brazília ily bőségesen ellátott ingyen kávéval.

Banktisztviselők céllövő gyakorlata.

A német Birodalmi Bank vezetősége céllövő mesterek útján tanitási tisztviselőt a pisztollyal való biztosításra és lövésre. Erre azért van szükség, mert a banktisztviselőket munkájuk közben könnyen érheti rablómásadás. Különbösen nagyból pénzszállítmányok kísérei kerülhetnek sokszor veszedelmes helyzetbe. A német Birodalmi Banknak főépületében különleges lövőtere van, ahol a tisztviselők oktatása folyik.

Leánykérés.

— Mikor beszélhetek az apáddal, hogy megkérjem a kezdet.

— Legjobb lesz este, mikor lehúzza a eszmáját és posztópapucsot húzott

Jónát.

— Önt megtévesztik és megcsalják.

— Igaz, ez volt az érzésem, mikor ide a lábamat önhöz betettem!

Azon előfizetőink részére, akik mely újságból kiloyolag tanácsot kapnak, ezen rovatunkban kész megadjuk a választ. Tekintettel hogy a szakértőinknek a tanácsot fizetniük kell, felhívjuk olvasóinkat hogy a beküldött tanácskerő mellékeljenek 70 fillért (corvos csokért 1 pengőt), könnyebbség belyében. A tanácsadás költsége nem fedezhetjük. Ha a válasz nem kívánjuk, ezenfelül megfordítjuk is beküldendő. Csak az levelekre válaszolunk, amelyeket azonnal is csatolva van. Fennakadás az a jogot, hogy oly levele, amelyek közérdekűek, a lapunkban adjuk meg.

A. J. Székelygyeyleiva. I. az választoljuk, hogy adalmim mindíg, most is megfelelőnek sügnak. A bílköny ar a zótá kult; tavasi 57—62, sziasz 93. Hangsúlyozzuk, hogy ezek bu piai arjegyések. A bílköny elsősorban a fajta és a minőség rozza meg. Ha nagyobb menny, küldjön be mintát a megadásig Egyelthe, ahol az értéltosabban elbíralhatják.

M. G. nyug. tanító Pókake. A kért adatoknak egyrészt m dolgozták fel. A meglevőknek nézünk. Következő számainka figyelni.

T. L. Az Erdélyi Magyar sági Egylet honylója le a kanca akciót. Az állat besés felét kell megfizetni, öt év aludalon közvetlenül az E. M. G. Kolozsvár, Majális-utca 16—18.

Tapasztalt és tanult gazda
teremtését meghátramoszorozhatja.

című közel 700 oldalas, számos magyaríró képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Hírlap” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjával együtt csak 270 P., a bolti ár egyébként 3 P. A rendeltetéseket kérjük előre beküldeni, mert utóvételzéssel többbe kerül.

Igyekeztek
mindenkivel mielőbb beszerezni a

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

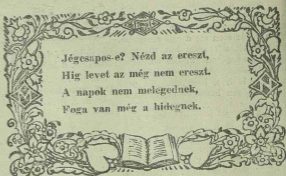
GAZDATUDOMÁNY

GAZDATUDOMÁNY

című könyv, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhet

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALBAN KOLOSZVÁR, BRASSALY-UTCA 5. SZÁM ALATT.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tér

Jégesapos-e? Nézd az ereszt,
Hig levelet az még nem ereszt.
A napok nem melegednek,
Foga van még a hidegnek.

Tanuld meg!

Hogyan állapítjuk meg az állatok súlyát testmérések alapján?

Nemcsak a szarvasmarhának, hanem a sertésnek is meg tudjuk a súlyát határozni a testmérete alapján. A marhánál az eljárás a következő: megmérjük centiméterrel a szarvasmarha mellkasának körmerétét, ennek mértékzámát megszorozzuk önmagával, ezt a számot pedig megszorozzuk a vállszögletől (a szügycsonttól) az ilgumóig (a faroknál) terjedő törzshosszúság mértékzámával, azután az így nyert

szorzatot megszorozzuk 87,5-tel, mire megkapjuk (néhány kilogramm eltéréssel) a szarvasmarha élő súlyát kilogrammokban.

Lássunk egy példát: Egy üszönél például legyen a mellkas körmérete 150 centiméter, a törzshosszúság 134 cm. A kiszámítás a következő: 150-szer 150 annyi mint 22500-szer 1,34, annyi mint 3015000-szer 8,75 annyi mint 2,638.125.000. Az üsző élő súlya 263 kilogramm és 81 deka-gramm.

A sertésnél a vágósúly meghatározása az alábbi módon történik. A mellkas kerületének mértékzámát megszorozzuk a homlok közepétől a farktőig terjedő (a hát egyenes vonalán át mért) testhosszúság méretével. Az így nyert szorzatot bizott sertésnél 120-al, középmínőségűnél 130-al, féljég bizottnál 140-nel elosztjuk.

Lássunk egy példát. A sertésnél legyen a mellkas kerülete 142 centiméter, a testhosszúság 136 cm. E két szám szorzata annyimint 19.312. Ez elosztva 120-al, annyi mint 160,93, azaz a sertés vágósúlya 160 kg. és 93 deka-gramm.

Nyirő Károly.

Javítsuk ki a megrongált zsákokat!

A zsákokon mutatkozó legkisebb hibából, ha a zsákok megtöltjük, olyan nagy szakadás keletkezhetik, hogy az a zsák használhatóságát teljesen lehetetlenné teszi. Ma amikor minden nyersanyag és szővedt áru nagyon megdrágult, különös gondot kell fordítaniuk a zsákok jókban való

tartására. Vizsgáljuk tehát át az összes zsákokat és a legkisebb szakadást is szelvéket is próbáljuk ki. A foltosított nem szabad elvinni, mert a rosszul alkalmazott jolt megint csak újabb bajok kiindulásának forrása lehet. Vizsgáljunk arra is, hogy foltosításra a zsák anyagához találó erősségi anyagot használjunk.

Fontos tudnivalók az eperfáról.

Az eperfa egyik legnagyobb jelentőségű gazdasági fánk, mert leveleit a selyembonyó etetésére használták, gyümölcse pedig fogyasztás és bionomfiak tartományozásának céljára használható. Fontos dolog tudni, hogy az eperfa kétlaki növény, vagyis külön-külön fán vannak a termő és a porzó virágok. A porzó virágok azonban nem hoznak termést. Hogy biztosítani tudjuk az eperfa termő voltát, arra egy mód van, hogy oltással szaporítsuk. Az oltással szaporított fa, ha az oltó eszközt jól termő eperfáról vettük, biztosan olyan gyümölcsöt fog teremni, mint amilyent az a fa terem, amelyről az oltóeszköz le szedtük. Magról is lehet szaporítani, hangszalozzuk azonban, hogy az ilyen módon szaporított fák nem lesznek biztos termők.

Szerencse.

Asszony: Mari, úgy hallottam, mintha megint eltelt volna egy póliarat!

Mari: Bizony, de szerencsére csak kétfőbe tört.

Asszony: És te ezt szerencsének nevezed?

Mari: Oh, magyarság asszony, nem is gondolja, mennyi fáradságot okoz az, ha egy pohár ezer darabra török szilánkokat egyenként kell felszedgetni.